

befale over det, saa vel som og, naar det i sin seneste Tjeneste har gjort sig skyldig i Fornærmelse i Gjerning imod Husbonden eller de til hans Familie hørende Personer, og fremdeles naar det nægter at adlyde Husbonden eller Noget, som paa hans Begne har at befale over Lyendet. Der- til kommer, at ifølge Slutningen af Paragrafen har Husbonden i længere eller kortere Tid, efterat Lyendet er kommet i Tjenesten, naar han paastaar, at han først senere har bragt i Erfaring, at Lyendet i sin forrige Tjeneste har gjort sig skyldig i Noget, der kan hensjæres under det nævnte Forhold, Ret til efter en passende Frist — hvor lang den kan være, er noget Vagt, men den kan maaste trække længe ud — at bortvise Lyendet. Men naar et Lyende nu bliver bortvist af en af de Grunde, som ifølge Lyendelovens § 41 saaledes ere lovlige, og bliver behandlet efter det foreliggende Lovforslag, kan det virkelig uden egen Skyld komme til at staa i et meget misligt Forhold. Vi se jo, hvorledes der her i § 8 er indkommet en Bestemmelse om Deponering af et vist Beløb, og ogsaa i andre Henseender kan Lyendet komme til at staa omtrent værgeløst. — Jeg tror derfor, at vi skulle være meget varsome med at stramme disse Bånd for haardt. Jeg er enig med den ærede sidste Taler i, at, naar vi her vedtage Lovene, skulde det være til Fordel for det store Flertal af Befolkningen og ikke til Fordel for Enkelte, der tage deres Lyende ude fra Landeveien eller hos Fæstemænd i Kjøbenhavn, og der faae Folk, der ikke have hjemme paa Egnen, ikke i Amtet, ja, end ikke i Kongeriget. Det er den Slags Folk, der berede Banfælgelighederne, og den Slags Husbonder, skulde man ikke tage paa med Silkehandstæver eller for deres Skyld berede Lyendet særlige Banfælgeligheder. Jeg tror, at det, der særlig har beredt Banfælgeligheden med Lyender, er Noget, som jeg for mit Vedkommende vilde kalde en Dyd hos Husbonderne paa Landet. Det er nemlig almindeligt, at Husbonden hellere vil lade en daarlig Karl løbe sin Vej end tvinge ham til at holde sin Kontrakt, fordi han ikke vil have det dermed forbundne Besvær og blive omtalt som den, der skal møde i Retten med sit Lyende. Det kan regnes Husbonden til Vast, men jeg vil snarere kalde det en Dyd, og jeg paastaar, at hvis Husbonderne paa Landet i deres store Almindelighed vilde have brugt Lovens Strengthed, saa vilde det have vist sig, at den Smitte ikke saaledes vilde have udbredt sig paa Landet, som følger med det flette Exempel, i Særdeleshed i Omegnen af Kjøbstæderne, men ogsaa paa de Steder, hvor der findes store Herregaarde, og hvorfra der ikke sjældent udgaar et slet Exempel, der smitter som Rust paa Sæden. Smitten udbreder sig i videre og videre Grader fra disse Herregaarde, som ere befængte eller befattede med lutter svenske Tjenestefolk, om hvem man ofte hører de forfærdeligste Ting. Loven vil der-

for ogsaa være til Fordel for de Enkelte, der komplettere deres Lyende fra Landeveien og rundt omkring fra; men da det kun er Undtagelser, skulde vi være varsome med at stramme Forholdene for haardt. Jeg mener, at vi især skulle vogte os for, saaledes som Tilfældet er i Lovforslaget, at gjøre det til en Umulighed for den Lyende at komme til sin Ret ved at forlange af ham, at han, for at han kan komme til sin Ret, skal deponere Beløb, som han maaste slet ikke er i Stand til at udrede, og som det er fornærmeligt for ham at skulle udrede. — Jeg maa derfor anbefale, at vi for Lyendets Vedkommende behandle dette Forhold saa blidt som muligt, idet jeg tror, at dette vil gavne begge Parter bedst, og især vil jeg anbefale, ikke at strue hele denne Sag op til en Høide, som den ikke fortjener at bringes op til.

Bust: Jeg maa sige, det forundrede mig meget, hvad der fremkom fra det ærede Medlem her ligeoverfor (C. Jensen) med Hensyn til den Maade, hvorpaa det høie Thing efter hans Mening skulde tage denne Lov, og med Hensyn til, at det skulde være lutter Forbedringer, Lands- thinget havde indført i Loven. Det forundrer mig virkelig i højeste Grad, thi jeg synes, at, naar vi forhandle Lyendeforholdene, maa vi slaa een Ting fast. Det ærede Medlem kom nemlig ind paa at omtale de løse Forhold, som havde været tilstede og tilbels endnu vare det, og saa mente han, at naar vi nu strammede Båndene ved denne Lov, vilde det nok hjælpe. Men jeg siger for mit personlige Vedkommende, at dersom jeg skulde holde mine Folk ved Lovens Hjælp, vilde jeg slet ikke ønske at have dem en Dag længere, thi er der ikke Andet, der binder os sammen end Loven, saa er der et Forhold tilstede, som Husbonden ikke vil kunne være glad ved. Men naar det ærede Medlem udtalte, at han troede, at vi ved at stramme Båndet her kunde afhjælpe disse Tilstande, tror jeg virkelig, han tager feil, thi de uheldige Tilstande, som kunne være paa mange Steder, har lige saa vel Husbonden som Lyendet Skyld i. Sagen er den: vi have oprettet Folkestuer, hvor vi sende vore Folk, vi spise som oftest ikke med dem som i gamle Dage, og paa mange andre Maader behandle vi vort Lyende saaledes, at det maa føle sig trængt, føle sig som en Klasse udenfor os. Lynden er, at Lyendet slutter sig sammen, og undertiden bliver der i disse Folkestuer lagt Naad op, som ingenlunde vilde blive det, hvis vi Husbonder sad sammen med dem. Jeg tror derfor, at Husbonderne have en stor Del af Skylden, om der end naturligvis ogsaa paa Lyendets Side kan ligge en hel Del af Skylden. Det forekommer mig, at naar vi behandle denne Sag, maa vi paa det Bestemteste hævde, at er der nogle Ulemper tilstede, ere begge Parter Skyld deri. — Naar nu det ærede Med-